

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה

חלוגות

פ א מיי' פ"א מהלכות
שופר הלכה ב סמג
עשין מב

ב' מיו' פ"ח מהלכות
תענית הלכה ד :

זא ג מיי פ"א מהלכות
שופר הלכה א ופ"י
יהלכות שמיטין הלכה
א ופ"ב מהלכות תפלה
הלכה ח :

יב ד מיי פ"א מהלכות
שופר הלכה א סמג
עשין מב טוש"ע א"ח
סי' תקפו סעיף א :

מגילה ית.

רבינו חננאל

חכמה. אלו הכליות.
 או מי נתן לשכוי בינה
 זה תרגומו. פ' קבען
 פל' גולגלי פל'. כדכתיב
 היקבע עמו אלהים וגו'
 פ' אירענוס חפצי חפצי.
 חלוג לוגות פירוש
 פרשנין. פ' מהפך
 במזיירה. מסלול בשערה.
 פ' טאטיהא. מסכר
 שמכבדין בו את הבית.
 פ' יהבך משואך
 [מתני'] שופר של ר"ה
 של יעל כו'. א"ר ושל
 מצוה של ר"ה ושל
 יוה"כ והיא הויבל
 בכפופו ושל ימות השנה
 כגון תענית בשמיטין.
 ור' לוי בר' ר' חלבד הוא
 האמר בר' יהודה דתנן
 ר' יהודה אומר בר"ה
 חוקעין בשל זכרים
 וביובלות בשל נעלים.
 וקיימא לן כר' בר"ה
 ויוה"כ במאי פלוגי ת"ק
 ור' יהודה. ר' יהודה
 סבר בר"ה במאי דכיוף
 אשמינש עדיק וביה"כ
 כמאי דפשיט אמינש
 תעניתה דפשיט מעלי.

חלונות לוגות. ונפקא מינה לזב בפ"ק דיומא (דף יח.) לאמרינן אין מאכילין אותו דברים המביאים לידי טומאה

כגון חלוגלות: **ישל** יעל פשוט. פירש בקומטרם חיה שכן שמה וקורין אותה אשטנבו"ק ובערוך פי' היא כשבה נקבה וקרן הכשבה רגיל להיות פשוט וכפירש הקומטרם

קבען פלניא לא הוה
אתא שאיל בי מדרשא
לך דכתיב °היקבע
רבא מברניש לרב א
אמינא ליה היכי קבע
קבעך וממילא הוה
מילתא דאיסורא קא
רבנן מאי *סירוגין
רבי רחזתנהו רבנן ד
אמרה להו עד מתי את
לא הוו ידעי רבנן מא

ומר הקב"ה תקעו לפני בשופר של
יול כדי שישמרו לכם עקידת יצחק
ומיהו נראה ללא פליגי אלל נכתילה
בכל כולו מורו דיואל דיעבד בין
של חיל בין בשל יעל דקתני רישא
ל השופרות כשרים חוץ משל פרה
יבא ללא מלא של חיל יואל בשל רחל
בשעיר עזים תדע דלמא פליגי
הא ר' לוי מלא קאמר ועוד אטו
שט וכפוף כתיב בקרא תעבירו
ופר כתיב ביוכל (ויקרא כה) וילפינן
ה"מ מיניה וכיון דכולו אקרו שופר
דן משל פרה למה לא יאל ועוד משמע
דפלוגתא דרבנן ור' יוסי בפני עלמן
פלוגתא דרבנן ור' יהודה בפני עלמן
אלו חדא פלוגתא היא ואם תמצא
מר דדוקא איירי אס כן הויל חדא
פלוגתא דלמא קמא כולו כשרין בין
ראש השנה בין ביום"כ בין בתעניות
דן משל פרה ור' יוסי אומר אף של
רה ולאידך רבנן ר"ה ויוה"כ בשל יעל
תעניות של זכרים ולר' יהודה ר"ה
ל זכרים וביוכל בשל יעלים ומיהו
סה קלת דהא ר' לוי דאמר מלא
ל ר"ה ויוה"כ היינו משום דילפינן
רה סוה זה מזה בשביעי שביעי
אחרינן כפ' בתרא (דף נד-) וכדתנן
ה יוכל לר"ה לתקיעה ואי הוה
עמא משום מלא בעלמא כדאחרינן
מזה דכיוף איניש טפי עדיף היינו
קא בראש השנה שהתקיעה לתפלה
וכיון אכל יוכל אין התקיעה אלל
מן שלוח עבדים והשמטות שדות
חזרות לבעלים לכך היה נראה לי
תוך זה דאנו יואל אלל ככפוף פירוש
ריך להיות כפוף אי לא לא וגמרינן
כל מיניה: וישתי חלולות
חלולות. שתי שופרות היו להן אחד
באן ואחד מכאן כדי שיהיו החלולות
חלולות משום דמלות היום בחלולות:
ב' יהודה אומר בר"ה בשל זכרים
וביוכלות בשל יעלים. לית

ה' לרבי יהודה שם יובל לר"ה וה' דבעינן שופר ברחש השנה לאו מש
לכתיב תקעו בחדש שופר ומיהו ההוא הנא נמי יליף ר"ה מיוזל בגזרה
פר תרועה לכתיב ציוזל וציוס ולא בלילה נמי יליף מיוזל דקראמר ה
סנה ממדבר והוה אמינא דבחולותרות כמדבר לכך נראה דמודה רבי י
של זכרים כשל ר"ה דטעמא דר"ה מסבירא בעלמא דכמה דכייף איני
דות החזרות לבעלים אין לחוש אלא שיהא שם שופר עליו אע"ג דר' י

קבען פלניא . גזלני פלוגי : צמה קבעטוך . המעשר והתרומה אהם
קובעים אותי : מאי סירוין . ששנינו במגילה (דף י"ז) קראה סירוין
(סירוין) : פסקי . לפרקים שאין נכסין יחד : מאי חלוגלות .
ששנינו בפ"ק דיומא (דף י"ח) כל שבעת הימים לא היה אוכל השום
תורה אור והחלוגלות : פרפחיני . ירק שחורין

דע מאי קאמר ליה
*אמר ליה גולן אמר
אלהים *וגו' אל מלאכי
י אי הואי התם הוה
במאי קבעך ואמאי
דעינא ואיהו סבר
ליה לא הוו ידעי
מעוה לאמתא דבי
ו עיילי פסקי פסקי
נבנסין סירוגין סירוגין
חלוגלוגות יומא חד
רבי דחזית לההוא
חינה אמרה ליה עד
לוגך לא הוו ידעי

תרוממך יומא חד משי ידכתיב (במדבר י') והיו לך למקרא
 העדה: סוף היוכל לראש השנה
לתקיעה. בפשוטין וחק על גב
התקיעתו ציובל לא. לתפלה ולא
 לזכרון אלא לסימן שילוח עבדים
 יד והשמעת מזירת שדות אפילו הכי
 כד"ה בעי למעבד' דגמרינן לה
 לגזירה שום שביעי שביעי צפ' בפרא
 (דף לד.): ולברכות. דבעי למימר
 תשע ברכות ציום הכפורים של
 יובל: ר' יהודה אומר כו'. טעמא
 מפרש בגמ': וביובלות בשל יעלים.
 וגזירה שום לא גמיר: גמ' ושל כל
 השנה. של תעניות: קמ"ל. בר"ה
 חית ליה כרבי יהודה אבל ציובל לית
 ליה משום גזירה שום: במאי
 קמיפלגי. תנא קמא ורבי יהודה:
 כמה דכיוף איניש. בתפלתו פניו
 כבוסין לארץ טפי עדיף משום והיו
 עיני ולבי שם (מלכים א') הלכך בראש
 השנה לתפלה ולהזכיר ומהדר ומה

בא צעינן כפופין ויוצלות שהן לקרוא
דרור צעינן פשוטין וגזירה שזה לית
ליה: כמה דפשיט טפי עדיף . משום
נשא לצבנו אל כפים (איכה ג) הלכך
בראש השנה בפשוטין דלתפלה הוא
ודיוח"כ נמי (ג) משום דשויה בגזירה
שהו ובתענית דלכפויה לא איכפת
לן ועבדינן כפופין להכיורא ולר' לוי
חית ליה כר' יהודה דלתפלה צעינן
כפופים וכוון הכפורים כצירא ליה
דשם היוכל לראש השנה כרבנן
הלכך תרווייהו צעינן כפופים :
ופיו

כמה דפשיט איניש
סבר בראש השנה כמה דפשיט איניש דעתיה
יות כמה דכייף איניש דעתיה מפי מעלי :
ופיו

ז' דילפינן מיוזל אלס כחידך תנא דיליף צפ' בשרא (ג"ו שס דף לז-)
 וזהו כדקאמרינן שלש תרועות נאמרו צ"ה ומייתי קרא דוהעצרת
 והא דאיעריך ליה קרא דתקעו בחדש שופר משום דיליף נמי ראש
 החדש דשנה יוזל לר"ה אלס לענין הק מילתא אין שייך להשוותם להיות
 טפי עדיף שהוא יום הדין ולהזכיר עקידה אבל יוזל דלשלוה עבדים
 נמי משום להו לענין זה משום גזרה שיה יס לומר דבהא פליגי :

5^ל אמר
 [מפרש'י ד'ס
 במה קבענוך
 המעשר וכו'
 נראה דהיה
 גרסו גמ'
 דמייתי גם
 סיפא דק
 קרא ואמרתם
 במה קבענוך
 המעשר
 והתרומה]

[מגילה ית
נזיר ג.]

הגהות
הב"ה
(ח) נמ' דפשיט
איניש דעתיה
ספי מעלי
וביוס הכפורים
נמי דגמר
גזירה שיה
ובתעניות כמה
דכיי' :
(ג) רש"י ד"ה
כמה דפשיט כ'
דדיוס"כ נמי
דשניהו חמש
גזירה שיה
בתעניות כ'
כ"ז :

קמזן כס. ג
[ערכין ג:]

פסק בספר המצות וכן בספר יראים ודלא כרבינו שמחה שכתב דכל זה למדנו למצוה מן המובחר ולא לפסול של יעל ושל תיש, ע"כ: [ג] ראוהו ב"ד והכי איתא בספרי ופרק בתרא דמכילתין יליף לה מבהדש השביעי שיהו כל תקיעות חדש שביעי זו כזו:

במשנה (ס) והוא לי' יום אחר תקופת
ימיו ד רמב"ם שם ה שם במשנה
ו ירושלמי והביאו הר"ף ור"א ש'
ורמב"ם שם ז משנה שם י"ח
ח אוקיימא דרב כחמו שם וכפ"י ראשון
שברשי"י וכ"כ בפוסקים ע בריתא

[illegible]

שם במשכן ב' ברייתא שם כ"א
חמ"ט כפ"י תלפון משכנך דתן
המולות חמ"ט רגלי המשכנך במצורם כל
ש"י ח"י הירושלמי נאמר
ומצוריהם ולא מקצים וי"ה לזכר
עובדא דרב נתן משום ר' עובדיה ורב
נחמיה לא כ"ה ש' עובדא דשמואל שם
ש' עובדא דרב יוחנן ש' י' חס'
הר"ן ל' מסכתא דאשכנז כ' משכנ' שם
ש' ע' ל' ברייתא ש' כ' ח' עור בשם
הר"ן ש' כפ"י שזכו ככלל בכלל חפצות
לזון רמ"ב ש' ברייתא ש' י"ג
ש' ברייתא וגמ' ח"י פ' ע' משכנ'
ש' ח"י ב' ברייתא ש' ח' ע' משכנ'

לשון כרמל"ס כפ"ב מהך ברייתא
ומתפרש לה שם בגמ' ק' רמב"ס
לפ"ב מברייתא כ"ב וכדמפרש רב
גמ' ר' עזר נבש רמב"ס שם מבריית'
ה' י"ד. ש. משנה שם י"ט כפירוש
מב"ס ח פירוש דבר מועט וכו' ר"ע

וְהַיְיחָא כ"ב ה"ה שס : א רמב"ם
שסג י"ט וברייתא כ"ב ב ברייתא
כ"ב ל"א ג אוקימתא דר' יוחנן שס
אוקימתא דרב יוסף שס ה
רמב"ם שס נח"ל

נרבי חיים
קעטן מ"א בכתחלה (ס) ואזי חמה
למה. כ"ב ולי לק"מ דהא
ירא מלא הוא וכי תבולו מלחמה
יראם ונו' והרעוהם בחזונותיהם
אות עשה מן המצורין כח' ה' ה'.

בד בבבולין. סיינו חוץ למקדש חב' מ"ת בל"י דוקא:

דגול מרבבה

וְאֵלֶּם יִרְדּוּ בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁית אֶף שִׁירְדוּ
אֶחָד חַלּוֹת לְחֻמְרֵים הַלֵּל הַגְּדוֹל
הַרְשִׁיעַ"ל כְּתִיבְשׁוֹ וְלִמְנֶסֶם מִה
קֹס שֶׁם שֶׁסֶם אֵלֶּם יִרְדּוּ לְמַחֵר
רִישׁ הַלֵּל הַגְּדוֹל כֶּכָּר הַרְשִׁיעַ הַרְשִׁיעַ"ל
גִּזְרֵי כֵן אֲבֵל בַּיּוֹם גַּם הַרְשִׁיעַ"ל
הַסֵּן נִלְכֵּד מִכֹּחַ תַּדְרִי הַר"ן

חתם סופר
 ם בלשון תורה הוי שני
 שדדו קורא בו מנייה
 ם ד' החי' ם'פ' קונס ׳׳ן וא״כ
 שאומרים קדיש ביום היא״כ
 ם מטעם דין הנשמה למעל'
 ם אחרת דין שלמעלה הוא
 ם יני כפי לשון התורה
 ם ע״כ לומר בו קיישים
 ם פשוט שדעת הנודד

ענות באותו היום שאומר
ישים וחדעת מכרעת כן
נ"ד ועיין תשובות ח"ס

הקע"ו במנ"א ס"ק ב'
דמנוסה הוא .

מתענים וזועקים. ל' הרמז"ס
כל התרעה דגשמים וזרעים
הכל צפה ול'ע מ"ש מכל התרעה
מפרש בשיבוי וכמח"ל בסו'ההע"ו

ה'רמב"ם להדיוא ובגמ' כלליהו עם

ברוך
ברוך
אחר

וְיָנִין בַּפֶּסֶח כֹּה מַעֲמֵה אֲפִי יוֹתֵר
וְיוֹתֵר מִכֻּלָּן מַעֲשֵׂה פֶסַח נִסִּים וְאִין
עַל מַעֲשֵׂה נִסִּים: ס"ט בְּד"א
וְיִזְוֹלְמוּ פ"א, הִלְכָּה א' וְאִל
ס"ט אֲמַרְיִין דְּרַבִּי פִלְגִי וְקִי"ף
לְלֵךְ לְלֵךְ חֲלוּץ אֱלָם לִצְנוּחַ חֲנוּחַ

היה וכמש"ל סי' הקס"ו ס"ב
למי ע"ש : יחידים כר'
היום . כנ"ל ס"ח : ושוהיו

כר'. כמש"ל ס"ב הגיער"ח
א' כמו ו' ימים אחר כה"ב של
: כמור כר'. אמר כמו משום
אחר רק ה' ימים : ס"י

המסר. עמ"ש בס' חקע"ו
ס"ב א"א כר'. עמ"ל וט"ו :
כר'. עט"ו ול"א דעכו מחמת
ז"כ לפי' קודם כמי ול"א חלל
שכענו מחמת סעודה :

קען עס א כשם כו'. מחני' פ"ג דחעניט
הכשר כו'. ובגמ' שלנו הוה בלשון אחר
בבבבב ש"כ ו"ו ו"ה בראש"ל ח"א שו"ב

וכך דל"ג בכ"מ וכן בהוספת פ"ב ועל כולל
 פ"י עבר הירדן ואשקלון הואיל וכבשו אותה
 והספיקו וכו' ומה' רמ"ל ומה' רמ"ד חסדיו

לוי לא חפסוד למי שכל שהיו במחין כו' : ו ר

יו"ר כ"ר: עס ואסכרס צומן כו' : וכן חסי
ו"ש ה"ה כשחין פורח : ואם פשט כר
ח' וכמש"ו : אלא גראית . כר' יוסי ור
י' במחני' עס ד"ה מתרעין ככ"מ חס יר
ל"ה גרבוותא עס אלא דבסמכתא חס

הגיה. וי"ע על רמ"ח לחם לא הגיה כאן
ס"ט אפי' לא נראה כו'. ברייתא סס
בפס ופסי"ג: ועל חנובאי כו'

יום שני ע"ש ומביאו ב"ר: (בש"י)
שנת ת"ץ ירדו להם גשמים אחר חצות
מכריעות והעיר שאם ירדו אחר חצ
ב' וכן דעת מהר"י ואבי שעשה מע

על ס' תקס"ט ס"ק א' באשל אב
שלא במקומם דמה ענין אמירת ה'
ועזי כתב כ
דבר. עבה"ש ועיין ברי' כ' ג'
נזורים תענית צבור על חרב
סעיף ח' צועקים עליו בלבד כו' נ'

נָרִיב חַיִּים
 קצו"מ"ה' כ'ב' בחשוון () ואלו חמס
 להב' . י"ב ו' לו' ל"מ' . **דעת**
 רח' מלא הוא וכו' צבולו מלחמה
 ילכס ונו' ופרעוסה בתולדות הנז' .
 ש' שש' ח' מתורם בל"י . **הז' .**
 ש' הרב"ס ותרבינו צבולות
 ד' צבולין . סיורו נז' למקדס חל"ה
 ח"מ בל"י : **זוה"ק :**
יך אפרים
 ג"א' סק"ה' בחלום הוא מ"מ ל"ל
 וסומנוזיון מ"מ קור"ס מוכי' לחלום :
גדול מרשם
 וחס' ירדו ביום חגיגת' אף שירדו
 אחר חלות חומרים הכל מבדול
 הרשע"ח' בחידושו יורד מכל
 קו"ס ש' שגם ח' ורדו מלחור
 יורם חל' מבדול צד' הורה הרשע"ח'
 י"ס ח' חל' נכדו גם הרשע"ח'
 וה' וכן נלע"ך מוחם מדברי הר"ן
חתם סופר
 ש' בלשון תורה הוא שני
 ר' דהיו קור' חל' בו מניח
 ש' החוס' ס"ס קונם יין ואכ"י
 שאומרים קידש ביום ה"א"י
 מ' משעם דין הנשמה למעל'
 א' אותו דין שלמעלה הוא
 ר' שני כפי לשון התורה
 כ' ע"כ לומר בו קידשים
 לא פשוט שדעת הגודר
 עונות באותו היום שאומר
 שים ודעתו מברעת כן
 נ"ד ועיין תשובות ח"ס
 סימן קס"ט וס' י"ד :
 הגק"ע במנ"א ס"ק י' :
 דמנוסה הוא .

[illegible][illegible]

וְסוּפֵי (י"א) וְאָמְרוּ הֶלֶל הַגְּדוֹל וְכַתֵּב בְּרִי' שֶׁעַתִּיק יְרוּשָׁלַם
וְהַתְּשִׁימוּ וְאָמְרוּ הֶלֶל הַגְּדוֹל וְעִינִי בְּסֵרִי הָאֶרֶץ חִבְבִּי שֶׁבִּי וְאִין
וְהוּא שִׁינָא הוּא דְּמִשְׁכִּימִי אִין אֲוָרִים הֶלֶל בִּי וְעִינִי בְּרִישָׁא
וְהַתְּבָרִין שֶׁכְּעָנוּ אַחֵר הָאוּת שֶׁל לִמּוּם הֶלֶל וְכִיב בְּאִי עִישׁ
הֶם שְׁחָבִי מִתְּשׁוּ כִּיָּה שְׂאִיטֵּעַ מַעֲשֵׂה בִּירוּשָׁלַם כִּי הָעִתִּיק
לֵל הַגְּדוֹל לִשְׁם שְׂאִין לוֹ מָקוֹם שֶׁם כִּיָּה כָּאן תַּבְעִיט נִשְׁמִים
בִּין בְּפִי וְכִמְשׁ מִשְׁם הַבְּרִי' וְכִיָּה בִּשְׁם מַהֲרִים בִּן חֲבִיב בַּתְּשׁוּבָה כְּחִי שֶׁכְּתֵב הָאִידִנָּא אִין
וְכִין אֲמִירו מִשְׁם אֲהָרִי יֵל וְכִין יֵשׁ סְבִירָא בַּתְּלִמּוֹד דָּךְ כִּיב עִישׁ
יֵינִי בְּמִוֹר וְעִינִי סַעֲרָא יֵא וְסַעֲרָא יֵב הָוֻקְשָׁה הַשְׁוֹאֵל בַּתְּשׁוּבָה

